

Čezmejna družinska mediacija - Litva

V Litvi mediacijo v civilnih sporih (vključno z družinskimi spori) ureja zakon Republike Litve o mediaciji (nova različica tega zakona je začela veljati 1. januarja 2019). Zakon o mediaciji se uporablja za reševanje nacionalnih in mednarodnih civilnih sporov ter izvaja Direktivo 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah.

Mediacija je postopek za reševanje civilnih sporov, v katerem eden ali več mediatorjev (nepriustranskih tretjih oseb) pomaga strankam pri prijateljskem reševanju spora. Stranke lahko to metodo uporabijo tako za spore, ki še niso bili predloženi sodišču (zunajsodna mediacija), kot tudi za primere, ki se že obravnavajo pred sodiščem (sodna mediacija).

O uporabi mediacije se morajo stranke v sporu pisno dogovoriti. Uporabi se lahko le za tiste vrste sporov, o katerih lahko stranke po zakonu sklenejo dogovor o poravnavi. Mediatorja imenujejo skupaj stranke ali, na zahtevo strank, služba za pravno pomoč z državnim jamstvom.

Storitve mediacije lahko od 1. januarja 2019 opravljajo le osebe, ki so opravile poseben izpit (z nekaj izjemami), izpolnjujejo druge zahteve iz zakona (dober ugled, univerzitetna izobrazba, zaključek mediacijskega usposabljanja) in so vpisane na seznam mediatorjev Republike Litve. Seznam mediatorjev je objavljen na spletišču službe za pravno pomoč z državnim jamstvom (<http://vgtp.lrv.lt/>). Mediatorji morajo izpolnjevati tudi standarde nepristranskosti in strokovnosti. Glede na doseženi dogovor lahko mediatorji svoje storitve opravljajo za plačilo ali brezplačno. Stranke in mediatorji se lahko dogovorijo o načinu in postopku za rešitev spora. Vsaka stranka lahko odstopi od mediacije brez navedbe razlogov.

Pomembno je poudariti, da začetek mediacije povzroči odložitev zastaralnih rokov. Tudi če spora ni mogoče rešiti sporazumno, stranke tako ohranijo pravico do sodnega varstva. Če stranke lahko spor rešijo sporazumno s pomočjo mediatorja, se sklene sporazum o poravnavi. Sporazum postane izvršljiv, ko ga sodišče odobri po poenostavljenem postopku.

Zakon določa tudi načelo zaupnosti kot eno od bistvenih načel mediacije. To pomeni, da morajo mediatorji in upravljavci storitev mediacije, razen če se stranke ne dogovorijo drugače, varovati tajnost vseh informacij v zvezi z mediacijo, razen informacij, ki so potrebne za odobritev ali izvrševanje sporazuma o poravnavi, sklenjenega z mediacijo, in informacij, katerih nerazkritje bi bilo v nasprotju z javnim interesom. Ta določba zagotavlja, da se, razen zgoraj navedenih izjem, informacije, predložene med mediacijo, ne morejo uporabiti proti stranki, ki jih je predložila.

Zakon o mediaciji ureja posebnosti obvezne in sodne mediacije ter disciplinsko odgovornost mediatorjev.

Od 1. januarja 2020 bo v družinskih sporih mediacija obvezna. Obvezna in sodna mediacija se financira iz državnega proračuna (največ šest ur), kadar izbor mediatorjev upravlja služba za pravno pomoč z državnim jamstvom. Stranke ohranijo pravico izbrati mediatorja za zagotavljanje storitev obvezne mediacije s seznama mediatorjev, vendar jih morajo v takem primeru plačati sami.

V skladu z zakonikom o pravnem postopku se za osebe, ki so uporabile mediacijo, uporabljajo nižje pristojbine, ko gredo na sodišče.

Informacije o mediaciji in z njo povezani zakonodaji so na voljo na spletišču ministrstva za pravosodje (v litovščini):

<http://tm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/civiliniu-gincu-taikinamasis-tarpininkavimas-mediacija>

Informacije o mediaciji na spletišču ministrstva za pravosodje (v angleščini):

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Zadnja posodobitev: 10/04/2020